

Súd: Okresný súd Pezinok
Spisová značka: 9C/134/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1715205149
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 12. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Gajerová
ECLI: ECLI:SK:OSPK:2015:1715205149.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Pezinok sudkyňou JUDr. Zuzanou Gajerovou v právnej veci žalobcu: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., Pribinova č. 25, 824 96 Bratislava, IČO: 35 792 752, zastúpeného: Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., Pribinova č. 25, 810 11, Bratislava, P.O.BOX 41, proti žalovanému : S. F., bytom G., N. Č.. XX, o zaplatenie 324,28 eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Žaloba sa zamieta.
Žalovanému sa náhrada trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Žalobca sa podanou žalobou domáhal proti žalovanému zaplatenia sumy 324,28 eur s príslušenstvom, ako aj náhrady trov konania a trov právneho zastúpenia. Dôvodil, že žalovaná uzavrela so žalobcom Zmluvu o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX na základe ktorej žalobca poskytol žalovanému úver v sume 995,82 eur. Žalovaný sa zaviazal úver spolu s úrokom splácať v 36. mesačných splátkach po 54,24 eur. Žalovaný sa dostal do omeškania už so splátkou č. 4 a do vyhlásenia okamžitej splatnosti úveru zaplatil sumu 3027,08 eur. Ku dňu zosplatenia úveru predstavovala pohľadávka žalobcu sumu 324,28 eur. Žalovaný uvedenú sumu v stanovenej lehote a ani neskôr pohľadávku nezaplatila.

Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s listinnými dôkazmi nachádzajúcimi sa v súdnom spise a zistil tento skutkový stav:

Dňa 30.03.2009 uzatvoril žalobca so žalovaným Zmluvu o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX, na základe ktorej sa obchodná spoločnosť na strane veriteľa zaviazala poskytnúť žalovanému ako dlžníkovi úver v sume 995,82 eur spolu s úrokom 64,11 % ročne, RPMN 54,04 % a zmluvnou odmenou 702,95 eur. Žalovaný sa zaviazal poskytnutý úver splácať v splátkach po 54,24 eur v 36. mesačných splátkach. K Zmluve boli pripojené i Zmluvné dojednania Zmluvy o revolvingovom úvere spoločnosti PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o. Žalovaná sa dostala do omeškania pri 4. Splátke úveru a zároveň bol v omeškaní viac ako s tromi splátkami úveru, preto žalobca dňa 27.10.2014 pristúpil k vyhláseniu splatnosti úveru.

Súd na základe takto zisteného skutkového stavu vyhodnotil zmluvný vzťah medzi účastníkmi ako spotrebiteľskú zmluvu, ktorá bola uzavretá medzi dodávateľom a spotrebiteľom, ktorý nemohol individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy.

Pri závere o tom, že spornú zmluvu je potrebné považovať za spotrebiteľskú zmluvu, je nutné na ňu aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka.

Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka").

V zmysle § 53 ods. 4 citovaného zákona neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Z § 54 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka vyplýva, že zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. Z § 100 Občianskeho zákonníka je zrejmé, že právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihladne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

Podľa § 101 Občianskeho zákonníka, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

Zmena v osobe veriteľa alebo dlžníka nemá vplyv na plynutie premlčacej doby (podľa § 111 Občianskeho zákonníka).

V zmysle § 524 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka, veriteľ môže svoju pohľadávku aj bez súhlasu dlžníka postúpiť písomnou zmluvou inému. S postúpenou pohľadávkou prechádza aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené.

Zmluva uzavretá medzi účastníkmi je spotrebiteľskou zmluvou v zmysle zákona o ochrane spotrebiteľa, pričom tento výklad je v súlade aj s komunitárnou úpravou ochrany spotrebiteľa v zmysle smernice Rady 93/13/EHS zo dňa 05.04.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, ktorým je najčastejšie predávajúci, za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách a výslovne ustanovuje, že takéto ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné a preto neplatné. Vychádza sa z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou.

Zmluva bola uzavretá jednoznačne v prospech žalobcu ako silnejšej zmluvnej strany a za nápadne nevýhodných podmienok.

Ustanovenie § 53 Občianskeho zákonníka vychádza z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a oproti spotrebiteľovi so znalosťou ponúkaného tovaru a služieb, čo zodpovedá poctivému prístupu v podnikaní. Pokiaľ dodávateľ požaduje od spotrebiteľa sankciu za porušenie jeho zmluvných povinností a táto je v nepomere k jeho plneniu, je neplatná.

Ustanovenie § 53 Občianskeho zákonníka sa týka iba podmienok, ktoré zákon označuje za neprijateľné (pre porovnanie uznesenie IV. ÚS 55/2011). Ide o podmienky, ktoré sú nečestné, neslušné, hrubo poškodzujúce spotrebiteľa a preto ich použitie zákon sankcionuje absolútnou neplatnosťou (§ 53 ods. 5 OZ). Vyjadruje snahu, aby dodávateľ v spotrebiteľských zmluvách pristupoval k tvorbe podmienok v súlade s dobrými mravmi. Je potrebné dodať, že spotrebiteľ z povahy veci v súčasných podmienkach štandardizácie produktov bežnej spotreby, ako aj zmluvných podmienok má iba fiktívnu možnosť ovplyvniť podstatu zmluvných podmienok, ktoré sú mu zo strany dodávateľa predložené, pričom často vzhľadom na ich rozsiahlosť a použitú právnu terminológiu nemá možnosť, či už ich vôbec prečítať, resp. pochopiť ich obsah. Ide teda o zákonný zákaz používania neprijateľných podmienok, ktoré vyvolá právoplatné súdne rozhodnutie a dodávateľ je povinný zdržať sa ich používania. Je potrebné zdôrazniť, že ochrana spotrebiteľa sa týka iba formulárových zmlúv, ktoré sú uzatvárané na základe predbežne formulovaného zmluvného formulára, ktorý má dodávateľ vopred pripravený a ktorý používa v dvoch alebo viacerých prípadoch, pričom spotrebiteľ spravidla obsah zmluvy nemení.

Podľa konajúceho súdu formulárová zmluva v danom prípade obsahuje viacero neprijateľných zmluvných podmienok, ktoré je možné označiť ako neprijateľné a teda neplatné.

Úrok pri poskytnutí peňažnej pôžičky predstavuje odmenu za užívanie požičanej istiny. Občiansky zákonník a ani iné právne predpisy výslovne ich výšku neustanovujú, avšak to neznamena, že môžu byť vo výške neobmedzenej. Minimálne platí, že ich výška nemôže byť v rozpore s dobrými mravmi. Platí ustanovenie § 3 ods. 1 Obč. zák., podľa ktorého výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi. Dobrými mravmi v občianskoprávných vzťahoch sa označuje súbor spoločenských, kultúrnych a mravných pravidiel správania, ktorý je všeobecne uznávaným vzájomným vzťahom medzi ľuďmi. Neprimerane vysoké úroky dojednané pri peňažnej pôžičke sú všeobecne považované za odporujúce všeobecne uznávaným pravidlám správania a vzájomným vzťahom medzi ľuďmi a mravným princípom spoločenského poriadku. Dohoda, ktorou boli pri peňažnej pôžičke dojednané neprimerane vysoké úroky, je neplatná (§ 39 Obč.

zák.), a to buď pre rozpor so zákonom alebo pre rozpor s dobrými mravmi . V danom prípade výška úrokov bola 64,11 %. Takéto stanovenie výšky úroku z úveru, spôsobuje jednoznačný nepomer v právach a povinnostiach zmluvných strán a tým i neplatnosť dojednanej zmluvnej podmienky.

RPMN je údajom o skutočných vlastnostiach služby, je to údaj, ktorý má byť vypočítaný spôsobom stanoveným podľa prílohy 1 zákona č. 258/2001 Z.z. a ktorý reprezentuje náklady, ktoré vzniknú spotrebiteľovi v súvislosti s poskytovaním úveru. Podľa § 2 písm. d/ zákona) ročnou percentuálnou mierou nákladov je sadzba, ktorá sa aplikuje na výpočet podľa prílohy tohto zákona z hodnoty celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom a výšky poskytnutého spotrebiteľského úveru. Ročná percentuálna miera poplatkov má byť vypočítaná v čase, keď sa uzatvára zmluva. Výpočet sa vykoná za predpokladu, že zmluva o spotrebiteľskom úvere bude platná na dohodnuté obdobie a že veriteľ a spotrebiteľ splnia svoje povinnosti podľa podmienok a k dohodnutým termínom.

Dohodnutá RPMN 54,04 % je neprimerane vysoká, nakoľko predstavuje náklady v neprospech spotrebiteľa 1503 eur, čo jednoznačne prevyšuje poskytnuté finančné prostriedky a opäť znamená hrubý nepomer v právach a povinnostiach zmluvných strán a nevýhodu spotrebiteľa. K prípadnej námietke veriteľa, že sám spotrebiteľ sa rozhodol dobrovoľne Zmluvu podpísať a súhlasil s podmienkami zmluvy, súd uvádza, že iba absolútna neznalosť ekonomických a právnych súvislostí môže spôsobiť, že sa spotrebiteľ rozhodne čerpať úver za takto nevýhodného zmluvného postavenia.

V tejto súvislosti súd poukazuje na výstižné rozhodnutie Najvyššieho súdu SR zo 16. januára 2013, sp. zn. 6 M Cdo 9/2012, podľa ktorého: "Kým rešpektovanie princípu "ignorantia iuris non excusat" (neznalosť zákona neospravedlňuje) v spotrebiteľských právnych vzťahoch zo strany dodávateľa (poskytovateľa, podnikateľa) treba vyžadovať v najvyššej možnej miere, jeho uplatnenie v neprospech spotrebiteľa bude prichádzať do úvahy len výnimočne, ak to budú odôvodňovať konkrétne okolnosti prípadu. Aj v prípade tohto princípu totiž platí, že v konkrétnych súvislostiach ustupuje na strane spotrebiteľa dôležitejšiemu princípu, ktorým je princíp ochrany spotrebiteľa. Vychádzajúc z povahy spotrebiteľských právnych vzťahov reality praktického života, a teda aj zdravému rozumu, odporuje požiadavka na podrobnej (až detailnej) znalosti právnych predpisov zo strany spotrebiteľa. Preto neinformovanosť spotrebiteľa, resp. jeho nedostatočná informovanosť v tejto oblasti, mu nemôže byť na ujmu."

Zmluva" v časti dojednania o úrokoch a RPMN dobrým mravom odporuje a konanie navrhovateľa vykazuje znaky úžery. Súd už judikovali, že aj ľahkomyselnosť dlžníka je kvalifikačným kritériom úžery (napr. Krajský súd v Prešove vo veci 3Co 3/2011). Pre porovnanie, podľa rakúskej právnej úpravy je "neplatný právny úkon, ak niekto využije ľahkomyselnosť, stav núdze, slabomyselnosť, neskusenosť, alebo rozrušenie mysle niekoho iného takým spôsobom, že sebe alebo tretej osobe za poskytnutie plnenia nechá sľúbiť alebo poskytnúť protiplnenie, ktorého majetková hodnota je vo vzťahu k plneniu v nápadnom nepomere (§ 879 ABGB ods. 2 č. 4)".

Vzhľadom na nedostatok úpravy tzv. civilnoprávnej úžery sa dá judikatúrou dosiahnuť rovnaký výsledok. Civilnoprávna úžera spôsobuje neplatnosť právneho úkonu v celom rozsahu pre rozpor s dobrými mravmi (NS ČR 21Cdo 1484/04), pretože sa poskytuje úver pri nadvláde veriteľa za úžernú cenu úveru. V danom prípade pri zjavnom využití aj ľahkovážnosti dlžníka stačí, že k využitiu nadvlády nad dlžníkom dôjde aj čo len z nedbanlivosti (KS v Prešove 3Co 3/2011).

Okrem už uvedeného súd uvádza, že veriteľovi patria dohodnuté zmluvné úroky z poskytnutých prostriedkov iba do splatnosti dlhu, následne sa dlžník dostáva do omeškania a je povinný platiť iba úroky z omeškania. Z uvedeného dôvodu má preto žalobca ako veriteľ právo na zaplatenie dohodnutého úroku z úveru iba do 27.10.2014, t. j. do dňa, kedy prehlásil úver za predčasne splatný s tým, že po tomto termíne žalobcovi nevzniká právo na zaplatenie dohodnutého úroku z úveru, ale iba úroku z omeškania v súlade s ust. § 517 Občianskeho zákonníka.

Suma , ktorú je žalovaný vrátil žalobcovi predstavuje 3027,08 eur. Táto čiastka prevyšuje úverom poskytnutú sumu viac ako trojnásobne a preto má súd za to, že vzhľadom na neprimeranosť dohodnutého úroku, ako aj RPMN, nie je možné už od žalovaného požadovať žiadne ďalšie plnenie. Uvedená právna úvaha viedla súd k zamietnutiu žaloby.

Žalovanému trovy nevznikli, preto ich náhradu súd nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Krajský súd v Bratislave prostredníctvom tunajšieho súdu.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) v konaní došlo k vadám uvedených v § 221 ods. 1 O.s.p.,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205 a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Rozsah v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.